

Zlatko Martinko

1.

Stalno sam promatrao s poljskog puta red jablana,
nježne prolete ptica s krošnje na krošnju,
nespretnost trave polegnute vjetrom.
Volio sam susjedno selo, bilo je veće od našeg.
Volio sam sok i znoj malog potoka sredinom livade.
Volio sam niske prolaze sunca korom hrasta zimskim danima.

Napokon su zastale sjene na grudama ilovače,
nisu zaiskrile pastirske vatre po pasištima dalekih izazova.
Nisu popadale zrele jabuke sa stabla niti duge oblaka
u kišnoj jeseni.
Nebo je prolilo blagoslov proplancima.

Mjerim nepoznato nasuprot.
Bolovanje plavetnila nakon oluje bi izboralo more
do otoka stisnulo u šaci krhke starice lagan pokret,
u košarici cvijeća miris jutra, ispunilo prazninu u vazi popodneva.
A možda niti ne mogu zatražiti više,
nepokretan i uspravan u svjetlu svijeće sa sred stola.

Vidici se ne zamaraju za ništa! Imaju horizont.
Nisu to pčele koje pasu po cvjetovima bagrema,
nije niti jutarnja rosa po travnjaku ispred kuće.
Oblaci nastavljaju let svojom pustinjom. U nedogled!

2.

Ako me ostaviš
Ponesi nedorečena obećanja
Tvoje ime zapisano u pijesku
U raspoloživom sutonu ljeta

Ako me ostaviš
Napusti me radnim danom
Točno u sedam na tvorničkoj kapiji
Jer je u portirskoj loži nacrtano
Veliko probodeno srce na zidu
(u zahodu su porno slike !)
Ako to ima smisla ne plači
Jer nitko neće obrisati tvoje suze

Ako me ostaviš
Ne misli na isčekivanu sudbinu
Koju nam je prorekla Ciganka
Jer i Ciganke često lažu
Da bi zaradile koru kruha
Ljubav nije uvijek slična istini
Izmišlja olakotne okolnosti
Ako joj se izdogađala cijela prošlost

Ako me ostaviš
Skupit ću svoje snove još jednom
Gledajući galeba i pučinu
Zanesene prostranstvom neba

Na kariranom stolnjaku prazna vaza

3.

Zamolio sam plašljivu mjesečinu
Da ne piše pisma ni pjesme ljubavi
Da ne pada u dubinu zdenca jutrom
Da ne iskri u rosi na bijelim ružama

K'o slijepo dijete krio sam svoje oči

Papige su zelene u mojim sjećanjima
Ma da ne znam kako da pripitomim
Kukavicu stare ure na zahrđaloj žici
Grla današnjih dana sama pjevaju
Neku prastaru ariju rokenrola

Čak i ruže su hibridne u cvjećarnici

Htio sam presaditi staništa paprati
U zalutala srca prekomorskih lađa
Obojati u crveno svoju šezdesetu zimu
Potpiriti let ptica u srcima siročadi
Podići barikade srama oko pristaništa

Ostao sam iznenađen padalinom anđela
Kao slijepac guram u svoje prazne duplje
Neke zalutale ptice i zaslijepljene noći

4.

Trebao bih te voljeti stvarno;
Kao Toša kako voli svoju Ciganku,
Kao riba kako pliva u bistroj vodi,
Kao jelen kako se skriva u svojoj šumi
- Ali ne znam hoću li ikako znati...

Trebao bih te voljeti danonoćno ;
Gledati te tako iz prikrajka tvoje sobe
Zaspalu toplo na jastuku jutarnjeg sunca,
Kao da ti ništa nikada nije bilo sveto
Osim bajnog nebesko-zemnog voća...

Trebao bih te voljeti stvarno;
Nositi te između svoji strasti i čula,
Nedohvatljivu ni jednom korijenju i kori
Ni tisućljetom prekomorskom bilju.
– Voljeti okupanu azurom vode i neba,
Sretnu u hladu stare procvjetane lipe...

Ako te trebam stvarno voljeti –
Voljet ću te svojski od rođenja do groba
Između bijede i izobilja u svakom smislu.
Čekat ću svojih pet minuta gluhe noći,
Vjerovati u čudo čak veće od čovjeka...
Svojatat ću putovima napuštenu zoru
Živjeti olako k'o istovjetan crv sudbini.
Bit ću odbačen prosjak s božjeg prozora
Spavat ću k'o mrtav cvijet ispod golog neba...

5.

Pisat ću suhim perom ljubavna pisma
Ispisat ću sve suvremene stvari
Košulje, potsuknje, haljine i prsten
Podržat ću propadanje pjesničke riječi
U svakoj prepisci sa starom ljubavnicom
U laganoj izmaglici ljubomore

Noćima ću smišljati metafore
Čupati opise radnjama dječjih bajki
Stavit ću nož kritike u džep da nikog ne povrijedim
Pisat ću samo na Facebook-u svoje komentare
Ljudima koje nimalo ne poznajem

Mrtve će mušice padati u času mog vina

Otvorit ću dvostruko sniženje na svoj život
Na izlogu pekare složene u gostionu ispisati cijenu
Nečovječnu prehranu ću izbaciti iz jelovnika
Bioloških restorana u domaćoj radinosti

Bit ću uzoran otac ptičjoj kopiladi

Popit ću čokanj rakije svakog jutra za okrepu
Jer ću pisati roman « gospođo vaše plave oči »
Skupljati tuđe stvari koje trebam uzeti pod svoje

Pročitat ću Danteovu « Božanstvenu Komediju »
Reda radi i potrebe sve razumjeti božanstveno

6.

Čega se sramiti sâm u noći
Ferali su goli ispod mjesečine
Ribe se plaše dalekih zvijezda
I meteora i ptica selica
Jedino su dubine što jesu
Plave u dječjim očina

Čega se sramiti sâm u noći
Brodovi su posijali oceane pučinom
Horizont leži bez otkucaja
Azur nema tajni ni za jednu kotvu
Ma da se more pjeni uokolo

Čega se sramiti sâm u noći
Vjetar diše vlasuljama breza
Po parkovima gnijezdi spomenike
U zamučeno vrijeme brizga žuč
Nekog neznaboškog neba oko crkve
I razmiče grane našim vidicima

Čega se sramiti sâm u noći
Kuće će okrenuti krovove u tamu
Ako zaluta zvijezda da ne padne u vodu
Već u šareno rublje seoske mladenke

Čega se sramiti sâm u noći
Ako živim samo za ovo par riječi
Izrečenih u mojim pjesmama

7.

Možda i nije hrast nešto posebno,
Ma da ljudi kažu ; za majstorska dlijeta...
Jednom, pod njim, grom ubio čovjeka,
Oborio granu od koje naprave križ,
I pravi pravcati drveni lijes za mrtvaca.
Kažu da se rezbare i ulazna vrata,
U hrastu naravno – ne rastu kvake.

A kad sve ukalupiš u vrata i lijes i križ,
Kad se sjetiš da bi te ubio grom pod hrastom,
Da u tebi rastu godovi svaku tvoju godinu,
Shvaćaš da je to samo pomak jednog u drugo
Jer se s ljudima ni hrastom ne može drugačije.

Možda smo svi mi neki potajni duboresci.
Možda samo ponekad odložimo dlijeta,
Izvadimo pigmente da bismo slikali život ;
Istine, nade, mudrosti s križem na kraju.

Čovjek zamišlja brzu smrt bez kajanja,
Duša raširi krila i odleti u nebo i ljeto,
Putuje kroz hrastova vrata iz hrastovog lijesa,
Čovjeka je ubio grom i slomio granu za njegov križ.

U ljetnim danima ljudi sve teže umiru,
A hrast u koji grom udari je samo na slikama.

IZ ZBIRKE « ISELJENE PTICE », 2012.

1.

Otac onako ponosan i stasit
Svu je godinu u bandi s mazgon,
Pa s vinom; istače, pretače, gušta...
Š njin svojtu časti uz fetu pršuta
I glas mu procvita u lišće i cviće
Čak i kad ništo mrmja kroz usta...

Hoti bi znat od kojeg koraja
Drugi su hodili na brod a on u lozu,
I incorda se i na brzinu prikrsti
Dok u portigu pored svetog Ante
Krene za poslon freškega jutra.

Hoti bi znat zašto u krajima usahne zemja
Zašto vrane doliću s istoka prije pozebi...
Hoti bi znat zašto s bande zaštekuća kos
A s druge se glasa vela grmuša,
Zašto triba zaščakunat portun
Dok stoje misi na fižulu uz konobu.

Hoti bi znat kad fermat svoju rabotu
I zaprtit brime i vezat ga za lûke
Jerbo čovik je inpio u svojoj viri ;
Gradi meje i navuca zemju, šušanj nanosi,
A što mu je potriba donosi na sebi.

2.

Zasidne otac i popije iz buraće
Da libera tilo i pofuma španjulet
Od svog tabaka u karti iz libreta
Žutog ka cekin onog galantara iz Splita.

Tako na tabak navonja sve do korte

U bandi od juga, dok trapi za lozu,
Uvik oganj gori i čini bijice od pruća
Čovik je svijen ka rogač i ponekad zakanta
Sam sebi za družbu i onako kuntenat
Ispije crne bevande od lanjskega vina
S one bande na suncu di najlipše rodi
A nima ni prošpere i nikad neprikudija
Da se dikad beštima i svece i boga
Ne hoti se nikon reć jerbo se čovik stiska.

Kad sve pristigne do dovnjih meja duše
I rabota ferma ruke i glas diventa inkargan
Ni čoviku da otvori bajul od svojega srca
Da daž života po njemu pjušći naozbilj
A kako bi se jidi oli se s njin samo saluta

Otac veli da je govor gruba danguba

3.

A kad se zakanta iz lipog bilocvita duše
Ne bi li se odagnala nevoja i svaki senj slabosti
Oli čega grubog u mini pod zemjom,
Jerbo se uvek vraćaš na svoju mrkentu
I gledaš kroz oganj žege svoj prigršč jada...

Bojiš se Boga kad zalampa u povečerje
Da ti duša ne gre u prigatorij primo reda
Od svoje muke u svakom škipu lipoga grozja.

U bandi težak klepeće motikon za ritko veseje...

Mrkoće more galebu kako razabrati pute,
Kad kamen oslušiva što loza i maslina govoru,
Oli to zemja kanta oli vitar koji doliće s juga.

Na prisiju je zenula loza i propupala smokva.

4.

Čovik zaboravi kvarat što je učar govori.

Riči fermaju na nekoj čistini prostritoj u nama,
Mada svon snagon iz petnih žila zaprte na srce
I uz nas gredu tiščac ko da nas drže za ruku.

Triba nadvisit volat neba hodeći svojon štradon,
Ćapat rogatega za rog i činit vrimenu za dešpet
Ko da nosiš merikanske postole iz furešte butige.

Ne tribaš nikome prodati kroj od svoje jakete.

Otac nikad ne zahajika na svoju sriću oli nesriću,
Čini se ko kokot prid barufu na srid svoga dvora,
Morebit se cili svit zarda na njega a njenu sve ćaro...

Ne išće otac juroviku ni brnistru da sakrije mizeriju,
Ne parićaje obid od kaštradine za lotare iz vela mista.

Ko da ga je ćapala neka morsa dreto oko srca
Ne triba mu ni fuž ni bokun ohvisti ni kočul života.

5.

Gledan oca i hoti san poći spored njega
Kad ide u ograde fatigat prin zore,
Di je diventa muško poza sunca i zida
Di je nagradi potleušicu uz meju,
Pokrivenu pločama na jednu vodu.

Prvo mraka ferma i skala se iz ograda,
Jerbo u proćulić prikopaje cili dan Božji
- Dojde drugi stajun i oko loze drugi posli,
Cile godine rabotaš a ne znaš hoće li intrade,
Ti cilu goru znaš i svaku lozu si tamo posadi,
Provaj s njon mrvu čakulat a ona te pozniva...

Podbrađen crvenin obrujcen kanta u vitar,
Iza tega opet muk bez riči uža toliko reći.

Kad gre za mazgon oli pred kućon sisi
Hoti bi znat što misli a niman koraja zapitat.

Otac siče goru, vadi gire i kamenje,
Gradi meje i skale, za morebit novu ogradu.

6.

Gledan oca kad je došlo vrime obidu,
Sidne na malo suhari i počme jist iz lonca.

Posli obida uzdahne i napije se iz žmula
I zatim mu je učinit španjulet i zafumat.
Uvik tako, ko da se moli dragomen Bogu,
Prvo otvori tabakeru i navonja se na tabak.

Gledan ga i gledan njegove ograde u bandi,
On ne kaže ništa i on se po brdu zagleda.
- Vidiš sine ovu mrkentu, ovo prigršć griže
Bilo di da odeš, ona uvik čeka da se vratiš.

Sve ove meje, sve ove ograde i sve ove bande
Urizane su u tvoje ruke, u tvoj obraz i tvoje tilo
Stoje pred tobom drito i smiju ti se u oči...

Naresla je tvoja muka i nosiš ju za svo vrime,
I morebit moreš samo zakantat ispod glasa,
Rećbi da si viši za glavu i dotačeš volat od neba.

Život se je uskoči na te ka smud oli kapricija.

7.

Orloj na kampanelu lako brontulaje
U oštariju se zagleda, na zjog i rivu,
Jerbo noć ima umiljato lice ka jaganjac
I sve se dalo na ariju lita i friganu srdelu
Morebit da je svit deboto lud od veseja

Jedino vitar ne haje biće finija u bužu

Misec infetava i neobadaje ni uncu neba
Ni šete kolpi ča nervožasto paraju stinu
Jerbo njente ni bilo ča će spored Boga bit
Iza prikučenih škura oli u versu stare pisme

Digod i more zaškriplja ka stara kočeta
Čuje ga se do komoncina između libri
Kad bi vitar udunija sviću poza bukon zida

8.

Naša dente je šempja spored svita
Svršit će na gingolu ka janjci da prostiš
Jerbo kad zakoje pulastra svoj trbuj grata
Drži se za štramac i drća od fatige u poju

Išporkali smo palkete ka stara kuška

Najprin čuvaš svoju šumprešanu košuju
Ne pušćaš da stojiš ka prosjak sprid vratima
Oli ćeš se skalat niza ograde i pojt u šanatorij
Inkantat dikoji verš za morebit ijad dolori

Govoriš ka dotur i hodiš vižitat ujedanput
Ništa ti ni drago ka trabakul oli španjulet
Oli vazest koji žmul bevande drito na taraci
Jerbo ti još u kužini vonja spiza od večere

Život je furbaćona koja nas špediva s praga

IZ ZBIRKE « BESIDA O OCU », 2012.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://diogen.weebly.com>

NE KOPIRATI